

Risikfaktorer för studieavbrott och exempel på verksamma modeller

- en vetenskaplig rapport

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Plug In

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Forskning om studieavbrott 2014:4

Svensk titel: Riskfaktorer för studieavbrott och exempel på verksamma modeller- en vetenskaplig rapport

En Hammond, C., Linton, D., Smink, J., & Drew, S. (2007). Dropout risk factors and exemplary programs: A technical report. Clemson, SC: National Dropout Prevention Center/Network and Alexandria, VA: Communities In Schools, Inc.

Översättning och sammanfattning: Anna Liljeström

Redigering: Karin Johansson

Layout: Carolina Dahlberg

Omslagsfoto: Juliette Bäckström

Inledning

Rapporten omfattar en större sammanställning och mycket detaljerad genomgång av ”exemplariska” och evidensbaserade program som adresserar avhopsproblematiken och riskfaktorer för avhopp. Sammanställningen är inte helt systematisk utförd med jämförelser utifrån exempelvis programmens effektivitet, målgrupper och implementationskvalitet. Den är dock mycket användbar i och med att den kategoriserar programmen tydligt efter vilken typ av ”intervention/insats” som är främsta fokus, de riskfaktorer som programmen riktas mot samt individuella programresultat.

Sammanställningen är utförlig och redovisar effekterna av de olika programmen och kan vara mycket användbar för praktiker/skolledare som arbetar verksamhetsnära och ska välja program som passar deras specifika skolmiljö och elevunderlag.

Innehåll

Inledning	3
Innehåll	3
1. Bakgrund och syfte	4
1.1 Specifikt syfte	4
2. Riskfaktorer	4
3. Resultat- effektiva preventionsprogram	5
3.1. Lärdomar	5
3.2 Viktiga förutsättningar	6
3.3 Evidensbaserade effektiva strategier	6
3.4 De vanligaste typerna av insatser i de framgångsrika programmen	7
4. Rapporten i sin helhet	8

1. Bakgrund och syfte

Communities In Schools (CIS) är USAs femte största serviceorganisation för unga och den ledande aktören på området ”dropout prevention”. Organisationen levererar fortbildning och resurser till omkring 3250 skolor över hela landet. För att främja sitt åtagande kring användningen av evidensbaserad praktik samarbetade CIS med det nationella centret för att motverka studieavbrott, National Dropout Prevention Center/ Network at Clemson University (NDPC/N), för att genomföra en omfattande studie av ”dropoutkrisen” i USA.

Syftet med studien var att kunna stötta både de unga och arbetet i skolor och andra verksamheter genom att kunna utforma rätt insatser i rätt tid. Detta genom att bland annat skapa ”tidiga varningssystem” för att fånga upp barn och unga som uppvisar beteenden associerade med avbrottsproblematik. Ett annat syfte var att stötta organisationer och individer att hitta effektiva insatser för att motverka avbrott och främja elevers fullföljande av sin utbildning.

1.1 Specifikt syfte

- Identifiera vilka riskfaktorer eller förhållanden som signifikant ökar risken för att elever ska göra studieavbrott.
- Visa på exemplariska, goda exempel och evidensbaserade program som adresserar de identifierade riskfaktorerna och förhållandena.

2. Riskfaktorer

(Rapporten handlar om high school, motsvarande svenska gymnasiet.)

Att lämna skolan i förtid är relaterat till en variation av faktorer som kan klassificeras i fyra områden:

- Individuella bakgrundsfaktorer.
- Familjefaktorer.
- Skolfaktorer.
- Faktorer i samhället.

I sin rapport valde CIS på grund av avgränsningen att fokusera kring de faktorer som associeras med individen och familjebakgrunden. Det finns ingen enskild faktor som med bestämdhet kan förutsäga om en individ är i riskzon att göra studieavbrott. Tillförlitligheten på förutsägelser kring avhopp ökar när kombinationer av flera riskfaktorer beaktas. Avhoppare är således inte en homogen grupp.

Många undergrupper av elever kan identifieras utifrån en analys av när riskfaktorerna uppstår, kombinationer av upplevda riskfaktorer samt hur riskfaktorerna påverkar dem. Elever som gör studieavbrott nämner ofta faktorer som berör flera olika områden i deras liv och det finns komplexa samspel mellan riskfaktorer.

Studieavbrott är ofta ett resultat av en lång process som kan inledas innan ett barn ens börjar skolan. Avhopp beskrivs oftast inte som en händelse, utan snarare som en process med faktorer som eskalerar och förvärras med tiden. För att kontrollera för inkonsekvenser i riskklassificeringskriterier i olika källor och studier beslöts att endast analysera de program som:

- Var rankade i toppskiktet eller nivå av minst två källor.
- Var i bruk vid tillfället.
- Inte hade haft några större genomgripande förändringar sedan rankingen gjorts.
- Haft konsekventa, positiva utvärderingsresultat.
- Hade en målgrupp i grundskola/gymnasiet (K-12 schools).

3. Resultat – effektiva preventionsprogram

3.1 Lärdomar

Ett antal viktiga lärdomar kan dras från analysen av de olika programmen när det gäller insatserna och implementeringsprocessen:

- Ett flertal av riskfaktorerna inom flera områden bör adresseras för att öka sannolikheten att programmet kommer att ge positiva resultat.
- Ett flertal strategier bör användas för att hjälpa till att säkerställa programmets effekter. Effektiva program använder ofta en kombination av personliga tillgångar och utvecklingen av olika färdigheter och kompetenser, akademiskt stöd, uppsökande arbete och stöd mot familjer samt miljö/organisatoriska förändringar (Catalano et al , 1999; . Gottfredson, 1998; . Lehr et al, 2004).
- Om man antar ett befintligt exemplariskt program pekar forskning på behovet av att dessa program genomförs fullt ut och skall genomföras så som de var tänkta att genomföras (Midwest Regional Center for Drug - Free skolor och samhällen [MRC], 1994a , National Institute on Drug missbruk [NIDA], 2004).
- Skolutvecklare och praktiker som planerar och utvecklar sina egna strategier behöver använda evidensbaserade sådana som bevisligen påverkar de riskfaktorer som programmen är menade att adressera. De behöver också utveckla strategier som bygger på bästa praxis.

- Slutligen: Vid antagandet av ett befintligt program eller vid utveckling av ett nytt behöver de ansvariga använda evidensbaserade strategier för att utvärdera programmet och att säkerställa effektivitet.

3.2 Viktiga förutsättningar

I genomgången av litteraturen och de program som utgjorde de goda exemplen framkom även andra viktiga förutsättningar för att ett program skulle fungera tillfredsställande:

- Tid - att programmen/insatserna kunde genomföras under en längre tid, alltifrån 9 månader till en period av flera år, för att hinna göra skillnad.
- Omfattningen – särskilt de terapiinriktade insatserna påverkades av frekvens och längden på insats. Samma sak gäller de som var inriktade på att bygga färdigheter och förmågor samt stärka familjer.

3.3 Evidensbaserade effektiva strategier

- En viktig strategi som ofta används i förebyggande program med barn och unga är att bygga social kompetens och sociala färdigheter såsom kommunikationsförmåga och förmågan att lösa problem (Catalano et al, 1999;. Gottfredson, 1998, Nida, 2004). En nyckel till framgång för denna utbildning är att ge ungdomar goda möjligheter att träna färdigheter i verkliga förhållanden och att repetera och förstärka färdigheterna så ofta som möjligt. Det är också viktigt att se till att förändringar i förmågor uppmärksammas när de uppstår.
- Framgångsrika program ger också akademiskt stöd till elever genom strategier som akademisk kompetensutveckling, läxhjälp och handledning. Framgångsrika resultat har nåtts genom ett antal program som förser elever med en kombination av akademiskt stöd och träning av sociala färdigheter (Fashola & Slavin, 1998, Lehr m.fl., 2004;. Nida, 2004).
- En annan strategi som är tydlig i många program är normativ utbildning för barn och ungdomar (Catalano et al, 1999;. NCREL, 1994, avdelningen för ungdomsbrottslighet [OJJDP], n.d). En aspekt av denna utbildning är att förändra normer som innehas av ungdomar om lämpligt beteende genom att hjälpa dem att utveckla mer prosociala och sunda normer (t.ex. genom att främja goda matvanor och en fredlig lösning av konflikter). En annan aspekt av utbildning om normer är att hjälpa ungdomar att få en mer realistisk

bild av deras kamraters normer gällande ett antal frågor såsom sexualitet, våld och drogmissbruk.

- Översikter visar även att utbildningar måste innehålla interaktiva strategier som diskussioner och rollspel om normer eller färdigheter för att vara framgångsrika och resultera i beteendeförändringar. (Kumpfer & Alvarado 1998).

3.4 De vanligaste typerna av insatser i de framgångsrika programmen

- Den mest använda kategorin för insatser är livskunskap, som är implementerad i 60 % av de 50 exemplifierande programmen. Dessa program inkluderar en mängd olika färdigheter, alltifrån kommunikationsförmåga och kritiskt tänkande till grupstryck, konfliktlösning och utveckling av sociala färdigheter/kompetens.
- Den näst vanligaste kategorin för insatser var att stärka familjer, en strategi som 46 % av programmen använde. Familjestärkande program ger vanligtvis någon typ av utbildning för föräldrar att utveckla sitt föräldraskap, uppfostringsmetoder, kommunikativ kompetens, eller möjliga sätt för föräldrar eller familje medlemmar att hjälpa sina barn akademiskt. Programmen kan även innehålla en viss tid för föräldrar och barn att arbeta tillsammans för att öva nya färdigheter.
- 26% av de framgångsrika programmen gav akademiskt stöd till elever genom strategier såsom former av studiestöd, läxhjälp, handledning, erfarenhetsmässigt lärande, och IKT.
- 20% av programmen innehåller beteendemässiga interventioner. Dessa strategier innefattar vanligtvis någon form av beteendeterapi för att ändra problembeteenden. En populär typ är kognitiv beteendeterapi.
- De framgångsrika programmen återspeglade också metoder som rekommenderas av utvärderare. 64% av identifierade "goda exempel – programmen" kombinerade strategier riktade till elever med någon typ av strategi för att inkludera deras familjer, antingen genom att involvera dem på olika sätt, arbeta med stärkande aktiviteter eller genom terapisesessioner. Dessutom innehöll lite över hälften (54 %) av de 13 exemplariska program som fokuserade på akademiskt stöd till elever också någon typ av livskunskap.

4. Rapporten i sin helhet

Läs rapporten i sin helhet här:

<http://pluginnovation.se/rapport/458>